T092 ATĐ 4 (30) Luận A Tỳ Đạt Ma Đại Tỳ Bà Sa Q79-Kiết Uẩn-Luận về Nhập Môn

Tạng Luận (Linh Sơn Pháp Bảo)

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 79

LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA
QUYEÅN 79

LUAÄN VEÀ THAÄP MOÂN (Phaàn 9)

Nhö trong Kinh noùi: “Khoå Thaùnh ñeá caàn phaûi duøng tueä ñeå bieát khaép”. Trong A-tyø-ñaït-ma noùi: “Trí ñaõ bieát khaép ñoù laø taát caû caùc phaùp”. Hoûi: Neáu taát caû caùc phaùp laø ñaõ bieát khaép nhö trong A-tyø-ñaït-ma noùi, thì taïi sao trong kinh chæ noùi khoå caàn phaûi duøng tueä ñeå bieát khaép? Ñaùp: trong kinh chæ döïa vaøo tueä xuaát theá gian, noùi khoå Thaùnh ñeá laø caàn phaûi bieát khaép; trong A-tyø-ñaït-ma döïa chung vaøo tueä theá gian vaø xuaát theá gian, noùi taát caû caùc phaùp laø ñaõ bieát khaép. Nhö theá gian-xuaát theá gian, höõu laäu-voâ laäu, raøng buoäc-côûi boû, heä thuoäc-khoâng heä thuoäc, neân bieát cuõng nhö vaäy. Laïi nöõa, trong kinh chæ döïa vaøo tueä bieát khaép ôû phaïm vi gaàn maø noùi Khoå Thaùnh ñeá laø caàn phaûi bieát khaép, trong A-tyø-ñaït-ma döïa vaøo tueä xa-gaàn maø noùi taát caû caùc phaùp laø ñaõ bieát khaép. Nhö gaàn-xa, böùc baùch gaàn beânh caïnh-khoâng phaûi laø böùc baùch gaàn beânh caïnh, hoøa hôïp-khoâng phaûi laø hoøa hôïp, neân bieát cuõng nhö vaäy. Laïi nöõa, trong kinh chæ döïa vaøo tueä quaùn coïng töôùng maø noùi Khoå Thaùnh ñeá laø caàn phaûi bieát khaép, trong A-tyø-ñaït-ma döïa chung vaøo tueä quaùn töï töôùng-coïng töôùng maø noùi taát caû caùc phaùp laø ñaõ bieát khaép. Nhö tueät öi töôùng-coïng töôùng, giaùc töï töôùng-coïng töôùng, taùc yù töï töôùng-coïng töôùng, neân bieát cuõng nhö vaäy. Laïi nöõa, trong kinh chæ döïa vaøo tueä baát coïng maø noùi Khoå Thaùnh ñeá laø caàn phaûi bieát khaép, trong A-tyø-ñaït-ma döïa chung vaøo tueä coïng-baát coïng maø noùi taát caû caùc phaùp laø ñaõ bieát khaép. Laïi noùi, trong kinh chæ döïa vaøo luùc Hieän quaùn maø noùi Khoå Thaùnh ñeá laø caàn phaûi bieát khaép, trong A-tyø-ñaït-ma döïa vaøo luùc Haønh ñeá maø noùi taát caû caùc phaùp laø ñaõ bieát khaép. Laïi nöõa, trong kinh döïa vaøo Giaùc thi thieát maø noùi Khoå Thaùnh ñeá laø caàn

phaûi bieát khaép, trong A-tyø-ñaït-ma döïa vaøo Giaùc thaéng nghóa maø noùi taát caû caùc phaùp laø ñaõ bieát khaép. Hoûi: Giaùc thi thieát aáy nghóa laø gì? Ñaùp: Döïa vaøo quaû hieån baøy thoâ thieån deã thaáy, phöông tieän noùi laø Khoå bieát khaép; döïa vaøo nhaân sinh töû khoâng noái tieáp, phöông tieän noùi laø vónh vieãn ñoaïn taäp; döïa vaøo hai ñöùc voán coù khoâng thuoäc veà thaân, phieàn naõo noùi laø caàn phaûi chöùng Dieät; döïa vaøo ñaïo coù naêng löïc vónh vieãn ñoaïn caùc phieàn naõo, phöông tieän noùi laø caàn phaûi tu ñaïo. Nhö vaäy goïi laø nghóa veà Giaùc thi thieát, bôûi vì khoâng phaûi laø toaøn boä lyù cho neân thieát laäp teân goïi Thi Thieát. Hieáp Toân giaû noùi: “Ñöùc Theá Toân chæ noùi caàn phaûi bieát khaép veà Khoå, hoaëc noùi chæ coù Khoå laø caàn phaûi bieát khaép; trong Ñoái Phaùp (A-tyø- ñaït-ma) noùi taát caû caùc phaùp laø ñaõ bieát khaép. Ñöùc Theá Toân chæ noùi Taäp caàn phaûi vónh vieãn ñoaïn tröø, hoaëc noùi chæ coù Taäp laø caàn phaûi vónh vieãn ñoaïn tröø; trong ñoái phaùp noùi phaùp höõu laäu ñeàu caàn phaûi vónh vieãn ñoaïn tröø. Ñöùc Theá Toân chæ noùi: Dieät caàn phaûi taùc chöùng, hoaëc noùi chæ coù Dieät laø caàn phaûi taùc chöùng; trong Ñoái Phaùp döïa vaøo ñaït ñöôïc taùc chöùng maø noùi caùc phaùp thieän ñeàu caàn phaûi taùc chöùng. Ñöùc Theá Toân chæ noùi Ñaïo caàn phaûi tu taäp, hoaëc noùi chæ coù Ñaïo laø caàn phaûi tu taäp; trong Ñoái Phaùp noùi chung taát caû phaùp thieän höõu vi ñeàu caàn phaûi tu taäp”. Ñaây laø bieåu hieän roõ raøng veà nghóa trong Kinh khoâng roõ raøng, trong A-tyø-ñaït-ma laø noùi veà nghóa roõ raøng. Laïi nöõa, vì khieán cho con ñöôøng sinh töõ vónh vieãn ñöùt ñoaïn, cho neân Ñöùc Phaät chæ noùi caàn phaûi bieát khaép veà khoå. Nghóa laø Höõu thaân kieán laø caên baûn cuûa saùu möôi hai kieán chaáp, kieán chaáp laø caên baûn cuûa phieàn naõo khaùc, caùc phieàn naõo khaùc laø caên baûn cuûa nghieäp, caùc nghieäp laïi laø caên baûn cuûa dò thuïc, döïa vaøo dò thuïc maø sinh ra vaø nuoâi lôùn taát caû phaùp thieän, baát thieän vaø voâ kyù, töø ñoù luaân chuyeån theo sinh töû khoâng cuøng taän. Luùc bieát khaép veà Khoå thì ñoaïn döùt Höõu thaân Kieán, Höõu thaân kieán ñoaïn döùt cho neân con ñöôøng sinh töû khoâng coøn, vì vaäy Ñöùc Phaät chæ noùi caàn phaûi bieát khaép veà Khoå. Laïi nöõa, vì khieán cho naêm Ngaõ kieán-möôøi laêm Ngaõ sôû hieán vónh vieãn ñoaïn tröø, cho neân Ñöùc Phaät chæ noùi caàn phaûi bieát khaép veà khoå. Laïi nöõa, vì khieán cho Höõu thaân kieán-Bieân chaáp kieán vónh vieãn ñoaïn tröø, vaø vì chöùng ñöôïc khoâng-voâ nguyeän Tam-ma-ñòa, cho neân Ñöùc Phaät chæ noùi caàn phaûi bieát khaép veà Khoå. Laïi nöõa, töø voâ thæ ñeán nay, caùc loaøi höõu tình ñoái vôùi naêm Thuû uaån, khôûi leân caùc Töôûng veà Ngaõ-Höõu tình-maïng giaû-Sinh giaû vaø söï nuoâi

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 79 496

döôõng Boå-ñaëc-giaø-la, ai coù theå ñoaïn döùt caùc Töôûng ñieân ñaûo naøy, khieán cho ñaït ñöôïc Töôûng veà phaùp? Ñoù laø khoå bieát khaép. Vì vaäy Ñöùc Phaät chæ noùi caàn phaûi bieát khaép veà khoå. Laïi nöõa, töø voâ thæ cho ñeán nay, ñoái vôùi uaån veà khoå-khoâng-voâ thöôøng-voâ ngaõ, khôûi laàm Töôûng laø Thöôøng-Laïc-Ngaõ-tònh, ai coù theå ñoaïn döùt caùc töôûng ñieân ñaûo naøy, khieán cho coù ñöôïc Töôûng khoâng ñieân ñaûo? Ñoù laø khoå bieát khaép. Vì vaäy Ñöùc

Phaät chæ noùi caàn phaûi bieát khaép veà khoå. Laïi nöõa, töø voâ thæ ñeán nay, caùc loaøi höõu tình tuy bò caùc Uaån naõo hai böùc baùch quaù laém, nhö mang gaùnh naëng, maø ñoái vôùi caùc Uaån laïi mong caàu-tham ñaém; nhö caùc reû thô, tuy bò meï vuù ñaùnh maéng-böùc baùch quaù laém, maø vaãn quay laïi vaäy nhôø che chôû. Muoán giuùp cho höõu tình ñoaïn tröø tham ñaém veà uaån, cho neân Ñöùc Phaät chæ noùi caàn phaûi bieát khaép veà khoå. Laïi nöõa, töø voâ thæ ñeán nay, caùc loaøi höõu tình vì caùc phieàn naõo-aùc haønh ñieân ñaûo, laøm cho taâm-taâm sôû cong queo leäch laïc ñoái vôùi caûnh, ai laøm cho thaúng thaén chính xaùc? Ñoù laø khoå bieát khaép. Vì vaäy Ñöùc Phaät chæ noùi caàn phaûi bieát khaép veà Khoå. Laïi nöõa, caùc sö Du-giaø neáu bieát khaép veà khoå thì luoân luoân an taâm truù trong Töôûng khoâng traùi ngöôïc. Giaû söû hoï Hieän quaùn veà Khoå Thaùnh ñeá roài, ñoái vôùi Thaùnh ñeá khaùc khoâng Hieän quaùn nöõa, coù ngöôøi hoûi raèng naêm Thuû uaån naøy laø khoå hay laø vui? Traû lôøi raèng chæ coù khoå gioáng nhö hoøn saét noùng. Laïi Hoûi Thuû uaån laø Thöôøng hay voâ thöôøng? Traû lôøi raèng voâ thöôøng, sau moät Saùt-na quyeát ñònh khoâng döøng laïi. Laïi hoûi Thuû Uaån laø Tònh hay Baát tònh? Traû lôøi raèng Baát tònh gioáng nhö ñoáng phaân hoâi thoái. Laïi hoûi Thuû uaån laø coù Ngaõ hay khoâng coù Ngaõ? Traû lôøi raèng khoâng coù Ngaõ, keõ laøm-keû chòu ñeàu khoâng theå coù ñöôïc, chæ laø taäp hôïp cuûa haønh troáng roãng. Khoâng coù söï ñieân ñaûo naøy laø do bieát khaép veà khoå. Vì vaäy Ñöùc Phaät chæ noùi caàn phaûi bieát khaép veà Khoå. Laïi nöõa, Thuû uaån nhö caân beänh vì taùnh khoâng ñieàu hoøa thích hôïp, Thuû uaån nhö ung nhoït vì taùnh luoân luoân böùc naõo, Thuû uaån nhö muõi teân vì taùnh luoân luoân laøm haïi, Thuû uaån nhö löôõi dao vì taùnh luoân luoân vò thöông, Thuû uaån nhö chaát ñoäc vì taùnh luoân luoân gieát haïi, Thuû uaån nhö ngoïn löûa vì taùnh luoân luoân ñoát chaùy, Thuû uaån nhö keû thuø vì taùnh khoâng laøm lôïi ích, Thuû uaån nhö khu thaønh heo huùt luoân luoân bò caùc loaïi giaëc cöôùp laø nghieäp-phieàn naõo xaâm laán quaáy phaù. Coù theå bieát roõ ñieàu naøy, ñoù laø bieát khaép veà Khoå. Vì vaäy Ñöùc Phaät chæ noùi caàn phaûi bieát khaép veà Khoå.

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 79 497

Laïi nöõa, caùc sö Du-giaø neáu bieát khaép veà Khoå thì goïi laø gaëp ñöôïc Ñöùc Phaät thaät söï xuaát hieän giöõa theá gian, goïi laø tieán vaøo Thaéng nghóa ñuùng nhö lyù cuûa Chaùnh phaùp, goïi laø chaân thaät xuaát gia, goïi laø chaân thaät thoï duïng taøi saûn quyù baùu cuûa chaùnh phaùp nhaát ñònh khoâng coù gì chöôùng ngaïi. Vì vaäy Ñöùc Phaät chæ noùi caàn phaûi bieát khaép veà khoå. Laïi nöõa, caùc sö Du-giaø neáu bieát khaép veà Khoå thì goïi laø boû phaùp ñaõ töøng duyeân-ñöôïc phaùp chöa töøng duyeân, goïi laø boû phaùp chung-ñöôïc phaùp khoâng chung, goïi laø boû phaùp theá gian-ñöôïc phaùp xuaát theá gina. Vì vaäy Ñöùc Phaät chæ noùi caàn phaûi bieát khaép veà khoå. Laïi nöõa, caùc sö Du-giaø neáu bieát khaép veà khoå thì môû thoâng caùnh cöûa Thaùnh ñaïo chöa töøng môû thoâng, cho neân coù naêng löïc boû taùnh dò sinh chöa töøng boû, coù naêng löïc ñaït ñöôïc taùnh Thaùnh chöa töøng ñaït ñöôïc. Vì vaäy Ñöùc Phaät chæ noùi caàn phaûi bieát khaép veà Khoå. Laïi nöõa, caùc sö Du-giaø neáu bieát khaép veà khoå thì boû teân goïi-ñöôïc teân goïi,

boû ranh giôùi-ñöôïc ranh giôùi, boû chuûng taùnh-ñöôïc chuûng taùnh. Boû teân goïi-ñöôïc teân goïi, nghóa laø boû teân goïi dò sinh-ñöôïc teân goïi Thaùnh giaû. Boû ranh giôùi-ñöôïc ranh giôùi, nghóa laø boû phaïm vi ranh giôùi cuûa dò sinh-ñöôïc phaïm vi ranh giôùi cuûa Thaùnh giaû. Boû chuûng taùnh-ñöôïc chuûng taùnh, nghóa laø boû chuûng taùnh dò sinh-ñöôïc chuûng taùnh Thaùnh giaû. Vì vaäy Ñöùc Phaät chæ noùi caàn phaûi bieát khaép veà Khoå. Laïi nöõa, caùc sö Du-giaø neáu bieát khaép veà khoå thì ñaït ñöôïc taâm- khoâng ñaït ñöôïc nhaân cuûa taâm, ñaït ñöôïc khoå-khoâng ñaït ñöôïc nhaân cuûa khoå, ñaït ñöôïc minh-khoâng ñaït ñöôïc nhaân cuûa minh. Vì vaäy Ñöùc Phaät chæ noùi caàn phaûi bieát khaép veà khoå. Laïi nöõa, caùc sö Du-giaø neáu bieát khaép veà khoå thì boû naêng Ñoàng phaàn-ñöôïc taùm Ñoàng phaàn. Naêm Ñoàng phaàn ñoù laø naêm Ñoàng phaàn cuûa nghieäp voâ giaùn. Taùm Ñoàng phaàn ñoù laø Ñoàng phaàn cuûa boán töôùng-boán Quaû. Vì vaäy Ñöùc Phaät chæ noùi caàn phaûi bieát khaép veà Khoå. Laïi nöõa, caùc sö Du-giaø neáu bieát khaép veà khoå thì boû taùnh dò sinh nhö tô lieãu, truù trong taùnh Phaät phaùp nhö nhö coät côø cao lôùn. Vì vaäy Ñöùc Phaät chæ noùi caàn phaûi bieát khaép veà khoå. Laïi nöõa, caùc sö Du-giaø neáu bieát khaép veà khoå thì goïi laø laàn ñaàu tieân ñaït ñöôïc phaùp Chöùng tònh. Vì vaäy Ñöùc Phaät chæ noùi caàn phaûi bieát khaép veà khoå. Laïi nöõa, caùc sö Du-giaø neáu bieát khaép veà Khoå thì goïi laø laàn ñaàu tieân ñaït ñöôïc nôi naøy khoâng coù. Nhö trong kinh noùi: Khoâng coù nôi naøy, bôûi vì ngöôøi thaáy Thaùnh ñeá maø ñoaïn maïng keû khaùc, vöôït qua nhöõng Hoïc xöù, cho ñeán noùi roäng ra. Vì vaäy Ñöùc Phaät chæ noùi caàn phaûi bieát khaép

veà khoå. Laïi nöõa, caùc sö Du-giaø neáu bieát khaép veà Khoå thì goïi laø laàn ñaàu tieân tieán vaøo bieån Ñaïi phaùp, böôùc leân nuùi Ñaïi phaùp, phaù tan nhieàu oaùn ñöch, leân toøa cao ñaïi phaùp. Vì vaäy Ñöùc Phaät chæ noùi caàn phaûi bieát khaép veà khoå. Laïi nöõa, Khoå caàn phaûi bieát khaép chöù khoâng phaûi laø ñeàu vónh vieãn ñoaïn tröø, Taäp caàn phaûi vónh vieãn ñoaïn tröø chöù khoâng neân chæ laø bieát khaép, Dieät caàn phaûi taùc chöùng chöù khoâng neân chæ laø bieát khaép, Ñaïo caàn phaûi tu taäp chöù khoâng nneân chæ laø bieát khaép. Vì vaäy Ñöùc Phaät chæ noùi caàn phaûi bieát khaép veà Khoå. Laïi nöõa, ñoái vôùi boán Thaùnh ñeá caàn phaûi bieát khaép, khoå ôû ñaàu tieân cho neân chæ noùi ñeán Khoå. Nhö trong Kinh noùi: “Khoå-taäp Thaùnh ñeá caàn phaûi duøng tueä ñeå vónh vieãn ñoaïn tröø”. Trong A-tyø-ñaït-ma noùi: “Caàn phaûi vónh vieãn ñoaïn tröø ñoù laø phaùp höõu laäu”. Neáu noùi chæ coù aùi laø Taäp ñeá, thì caàn phaûi hoûi ñoù laø noùi caùc phaùp höõu laäu ñeàu caàn phaûi vónh vieãn ñoaïn tröø nhö trung höõu ong. Hoûi: Ñoái Phaùp noùi, taïi sao Ñöùc Theá Toân chæ noùi aùi caàn phaûi vónh vieãn ñoaïn tröø chöù khoâng phaûi laø taát caû phaùp höõu laäu khaùc? Ñieàu aáy phaûi nhö tröôùc noùi aùi laø Taäp chaêng? Ñaùp: Neáu noùi nhaân cuûa taát caû phaùp höõu laäu laø Taäp ñeá thì hôïp lyù. Hoûi: Khoå ñeá cuõng caàn phaûi vónh vieãn ñoaïn tröø, taïi sao chæ noùi laø Taäp caàn phaûi vónh vieãn ñoaïn tröø? Ñaùp: Phaät vì loaïi boû khoå cho neân noùi nhö vaäy: Neáu caùc oâng muoán boû moïi ñau khoå thì caàn phaûi vónh vieãn ñoaïn tröø Taäp, taäp vónh vieãn ñoaïn tröø cho neân Khoå seõ

khoâng phaùt sinh, ñoù goïi laø thaät söï loaïi boû khoå. Laïi nöõa, Ñöùc Phaät vì loaïi boû quaû cho neân noùi nhö vaäy: Neáu caùc oâng muoán loaïi boû cuûa khoå thì caàn phaûi vónh vieãn ñoaïn tröø nhaân, nhaân vónh vieãn ñoaïn tröø cho neân quaû khoå khoâng phaùt sinh, ñoù goïi laø thaät söï hoaïi boû quaû. Laïi nöõa, vì ngaên chaën doøng chaûy cuûa khoå cho neân noùi nhö vaäy: Nhö chaën ñöùng doøng chaûy thì phaûi ñaép ñaäp ngaên nguoàn nöôùc laïi, muoán ngaên doøng chaûy cuûa khoå thì caàn phaûi vónh vieãn ñoaïn tröø Taäp. Laïi nöõa, vónh vieãn ñoaïn tröø taäp, seõ laøm haïi nhaân voán coù-lìa boû raøng buoäc voán coù, ñaït ñöôïc voâ laäu-lìa boû raøng buoäc veà ñaït ñöôïc, dieät nhaân Bieán haønh cuûa Höõu Ñaûnh, cho neân Ñöùc Phaät chæ noùi Taäp caàn phaûi vónh vieãn ñoaïn tröø. Laïi nöõa, neáu ñoaïn tröø nhaân thì quaû lieàn ñoaïn theo, neáu dieät heát

nhaân thì quaû lieàn dieät theo, neáu loaïi boû nhaân thì quaû lieàn loaïi boû theo, neáu nhoå heát nhaân thì quaû lieàn nhoå heát theo, cho neân Ñöùc Phaät chæ noùi Taäp caàn phaûi vónh vieãn ñoaïn tröø. Laïi nöõa, Ñöùc Theá Toân muoán khieán cho caùc loaøi höõu tình rôøi boû gaùnh naëng cuûa Uaån cho neân noùi nhö vaäy. Nghóa laø nhö coù ngöôøi gaùnh theo gaùnh naëng ñi qua choã khoù khaên nguy hieåm, maø laïi tröôït ngaõ bò gaùnh naëng böùc baùch khoå sôû, muoán côûi boû nhöng khoâng bieát caùch gì côûi ñöôïc, coù ngöôøi noùi raèng muoán côûi boû gaùnh naëng naøy thì neân caét ñöùt daây coät gaùnh naëng môùi coù theå thoaùt ñöôïc. Nhö vaäy, höõu tình mang theo gaùnh naëng cuûa Uaån ñi qua nhöõng nôi khoù khaén nguy hieåm cuûa sinh töû, boï gaùnh naëng cuûa Uaån böùc baùch khoå sôû, cho neân Ñöùc Phaät baûo raèng: Neáu caùc oâng muoán côûi boû gaùnh naëng cuûa Uaån thì phaûi vónh vieãn ñoaïn tröø Taäp, Taäp ñaõ ñoaïn roài thì gaùnh naëng cuûa Uaån seõ loaïi boû. Laïi nöõa, vì ñoái trò ngoaïi ñaïo cho neân noùi nhö vaäy. Nghóa laø caùc ngoaïi ñaïo do quaû cuûa khoå laøm cho böùc baùch, tuy chaùn ngaùn cuûa khoå maø khoâng ñoaïn tröø nhaân cuûa noù, nhö con choù ngu si boû ngöôøi maø ñuoåi theo cuïc ñaát, cho neân Ñöùc Phaät baûo raèng caùc oâng chaùn ngaùn khoå kia thì neân vónh vieãn ñoaïn tröø Taäp, nhaân cuûa Taäp ñoaïn roài thì quaû cuûa khoå khoâng coøn sinh ra maø ñöôïc giaûi thoaùt. Laïi nöõa, Taäp daãn ñeán quaû Thöôïng-Trung-Haï cuûa ba coõi, neáu vónh vieãn ñoaïn tröø Taäp thì quaû cuûa khoå seõ khoâng sinh ra, cho neân Ñöùc Theá Toân baûo vôùi caùc loaøi höõu tình: Caùc oâng chaùn ngaùn khoå thì neân vónh vieãn ñoaïn tröø taäp. Laïi nöõa, Taäp luoân luoân sinh tröôûng ba loaïi quaû khoå, neáu vónh vieãn tröø Taäp thì quaû khoå seõ khoâng sinh tröôûng, cho neân Ñöùc Theá Toân baûo vôùi caùc oaøi höõu tình: Neáu chaùn ngaùn ba khoå thì neân vónh vieãn ñoaïn tröø Taäp. Laïi nöõa, taäp luoân luoân sinh tröôûng boán loaïi Sinh khoå, neáu vónh vieãn ñoaïn tröø Taäp thì sinh khoå seõ khoâng sinh tröôûng, cho neân Ñöùc Theá Toân baûo vôùi caùc loaøi höõu tình: Neáu chaùn ngaùn boán khoå thì neân vónh vieãn ñoaïn tröø taäp. Laïi nöõa, Khoå chæ caàn loaïi boû chöù khoâng caàn ñoaïn tröø, cho neân Ñöùc Phaät chæ noùi Taäp caàn phaûi vónh vieãn ñoaïn tröø. Do caùc loaïi nhaân duyeân nhö vaäy, cho neân Ñöùc Theá Toân chæ noùi Taäp caàn phaûi vónh vieãn ñoaïn tröø. Nhö trong Kinh noùi: “Khoå-Dieät Thaùnh ñeá

caàn phaûi duøng tueä ñeå taùc chöùng". Trong A-tyø-ñaït-ma noùi: "Ñaït ñöôïc taùc chöùng ñoù laø caùc phaùp thieän".

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 79 500

Hoûi: Neáu caùc phaùp thieän ñeàu caàn phaûi taùc chöùng nhö trong Ñoái Phaùp noùi, thì taïi sao Ñöùc Theá Toân chæ noùi nhö vaäy: Dieät caàn phaûi taùc chöùng? Ñaùp: laø giaûi thoaùt, laáy söï lìa boû raøng buoäc laøm töôùng, cho neân Ñöùc Phaät chæ noùi Dieät caàn phaûi taùc chöùng. Laïi nöõa, khoâng coù xöù sôû cuõng khoâng coù sôû y, cho neân Ñöùc Phaät chæ noùi Dieät caàn phaûi taùc chöùng. Laïi nöõa, Dieät tuy laø nhaân maø khoâng coù quaû, Dieät tuy laø quaû maø khoâng coù nhaân, cho neân Ñöùc Phaät chæ noùi Dieät caàn phaûi taùc chöùng. Laïi nöõa, Dieät tuy laø nhaân maø khoâng coù nhaân, Dieät tuy laø quaû maø khoâng coù quaû, cho neân Ñöùc Phaät chæ noùi Dieät caàn phaûi taùc chöùng. Laïi nöõa, Dieät laø chuû ñoäng thöïc hieän chöù khoâng phaûi laø coù söï chuû ñoäng thöùc hieän, laø duyeân chöù khoâng phaûi laø coù duyeân, laø lìa boû chöù khoâng phaûi laø coù lìa boû, cho neân Ñöùc Phaät chæ noùi Dieät caàn phaûi taùc chöùng. Laïi nöõa, Dieät laøm cho Uaån khoâng coù maø khoâng thay ñoåi phaùp, cho neân Ñöùc Phaät chæ noùi Dieät caàn phaûi taùc chöùng. Laïi nöõa, Dieät coù theå ngöøng ba-rôi vaøo boán-naêm chaën naêm, cho neân Ñöùc Phaät chæ noùi Dieät caàn phaûi taùc chöùng. Laïi nöõa,Dieät laø moät vò ñaïo quaû roäng lôùn, coù naêng löïc laøm saïch boán chuûng taùnh vaø caùc danh ngoân, goïi laø phaùpVoâ thöôïng, cho neân Ñöùc Phaät chæ noùi Dieät caàn phaûi taùc chöùng. Laïi nöõa, Dieät chæ laø voâ laäu ñaït ñöôïc goàm chung hai loaïi, Dieät chæ laø Phi hoïc Phi phi voâ hoïc ñaït ñöôïc goàm chung ba loaïi, Dieät thaâu nhieáp moät Ñeá ñaït ñöôïc thaâu nhieáp ba ñeá, dieät chæ laø khoâng heä thuoäc ñaït ñöôïc goàm chung ba loaïi, Dieät chæ laø khoâng ñoaïn ñaït ñöôïc goàm chung hai loaïi, cho neân Ñöùc Phaät chæ noùi Dieät caàn phaûi taùc chöùng. Laïi nöõa, Dieät laø thieän cuõng laø Thöôøng, laø thieän cuõng taùch lìa Theá, laø thieän cuõng taùch lìa Uaån, laø thieän khoâng coù ba phaåm, laø thieän khoâng coù tröôùc sau, cho neân Ñöùc Phaät chæ noùi Dieät caàn phaûi taùc chöùng. Laïi nöõa, Dieät laø quaû Sa-moân chöù khoâng phaûi laø Sa-moân, laø quaû Baø la moân chöù khoâng phaûi laø Baø la moân, laø quaû phaïm haïnh chöù khoâng phaûi laø Phaïm haïnh, laø quaû Ñaïo chöù khoâng phaûi laø Ñaïo, cho neân Ñöùc Phaät chæ noùi Dieät caàn phaûi taùc chöùng. Laïi nöõa, bôûi vì chöùng Dieät cho neân chöùng thieän höõu vi, vì vaäy Ñöùc Phaät chæ noùi Dieät caàn phaûi taùc chöùng. Bôûi vì caùc loaïi nhaân duyeân nhö vaäy, cho neân Ñöùc Phaät chæ noùi Dieät caàn phaûi taùc chöùng. Nhö trong kinh noùi: "Höôùng veà Khoå-Dieät-Ñaïo Thaùnh ñeá caàn phaûi duøng tueä ñeå tu taäp". Trong A-tyø-ñaït-ma noùi: "Phaùp caàn phaûi tu taäp ñoù laø phaùp thieän höõu vi". Hoûi: Caùc phaùp thieän höõu vi ñeàu caàn phaûi tu taäp nhö Ñoái Phaùp noùi,

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 79 501

taïi sao Ñöùc Theá Toân chæ noùi nhö vaäy: Thaùnh ñaïo caàn phaûi tu? Ñaùp: Thaùnh ñaïo caàn phaûi tu chöù khoâng caàn phaûi vónh vieãn ñoaïn tröø, khoâng

phaûi laø nhö phaùp thieän khaùc caàn phaûi ñoaïn-caàn phaûi tu, cho neân Ñöùc Phaät chæ noùi caàn phaûi tu Thaùnh ñaïo. Laïi nöõa, Thaùnh ñaïo chæ coù ñöôïc tu-taäp tu, khoâng phaûi laø nhö phaùp thieän khaùc coù ñuû boán loaïi tu, ñoù laø ñöôïc-taäp-ñoái trò vaø loaïi boû, cho neân Ñöùc Phaät chæ noùi caàn phaûi tu Thaùnh ñaïo. Laïi nöõa, Thaùnh ñaïo coù ñuû hai Thaùnh laø thieän-voâ laäu, khoâng phaûi laø nhö phaùp thieän khaùc chæ coù moät loaïi Thaùnh laø thieän, cho neân Ñöùc Phaät chæ noùi caàn phaûi tu Thaùnh ñaïo. Laïi nöõa, Thaùnh ñaïo caàn phaûi tu chöù khoâng ñoaïn duyeân vôùi phieàn naõo nhö tha… kia, khoâng phaûi laø nhö phaùp hieän khaùc cuõng tu-cuõng ñoaïn duyeân vôùi phieàn naõo kia, cho neân Ñöùc Phaät chæ noùi caàn phaûi tu Thaùnh ñaïo. Laïi nöõa, Thaùnh ñaïo caàn phaûi tu laø vöôït ra chöù khoâng phaûi aø aån vaøo, khoâng gioáng nhö phaùp thieän khaùc tuy laø caàn phaûi tu maø cuõng vöôït ra chöù khoâng phaûi laø aån vaøo, khoâng gioáng nhö phaùp thieän khaùc tuy laø caàn phaûi tu maø cuõng vöôït ra-cuõng aån vaøo; nghóa laø vöôït ra coõi Duïc-aån vaøo Tónh löï thöù nhaát, cho ñeán vöôït ra Voâ sôû höõu xöù, aån vaøo Phi töôûng phi phi töôûng xöù. vì vaäy Ñöùc Phaät chæ noùi caàn phaûi tu Thaùnh ñaïo. Hoûi: Ngöôøi ñaït ñöôïc Thaùnh ñaïo lìa nhieãm coõi Duïc roài sinh vaøo Tónh löï thöù nhaát, cho ñeán lìa nhieãm Voâ sôû höõu xöù roài sinh ñeán Phi töôûng phi phi töôûng xöù, laøm sao Thaùnh ñaïo laø vöôït ra chöù khoâng phaûi laø laàn vaøo? Ñaùp: Tuy coù söï vieäc naøy maø caùc Thaùnh ñaïo khoâng daãn ñeán di thuïc, khoâng phaûi laø nhö phaùp thieän khaùc coù theå daãn ñeán dò thuïc, cho neân caùc Thaùnh ñaïo chæ goïi laø vöôït ra. Laïi nöõa, tu taäp Thaùnh ñaïo coù naêng löïc laøm giaûm caùc Höõu, coù naêng löïc laøm haïi caùc Höõu, coù naêng löïc phaù boû caùc Höõu; tu taäp phaùp thieän khaùc thì nuoâi lôùn caùc Höõu, thaâu nhieáp theâm caùc Höõu, duy trì thì vöõng beàn caùc Höõu, cho neân Ñöùc Phaät chæ noùi caàn phaûi tu Thaùnh ñaïo. Laïi nöõa, tu taäp Thaùnh ñaïo ñoaïn tröø quaû baùo löu chuyeån do sinh laõo beänh töû laøm cho khoâng noái tieáp nhau, tu taäp phaùp thieän noái tieáp quaû baùo löu chuyeån do sinh laõo beänh töû khoâng laøm cho giaùn ñoaïn, cho neân Ñöùc Phaät chæ noùi caàn phaûi tu Thaùnh ñaïo. Laïi nöõa, tu taäp Thaùnh ñaïo laø höôùng veà haønh Dieät khoå cuûa quaû baùo theá gian do sinh laõo beänh töû, tu taäp phaùp thieän khaùc thì höôùng veà haønh Taäp khoå cuûa quaû baùo theá gian do sinh laõo beänh töû, cho neân Ñöùc Phaät chæ noùi caàn phaûi tu Thaùnh ñaïo. Laïi nöõa, tu taäp Thaùnh ñaïo khoâng phaûi laø söï cuûa Höõu thaân kieán,

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 79 502

cho ñeán khoâng rôi vaøo Khoå-taäp ñeá thaâu nhieáp tu taäp phaùp thieän khaùc laø söï cuûa Höõu thaân kieán, cho ñeán rôi vaøo Khoå-Taäp ñeá thaâu nhieáp, cho neân Ñöùc Phaät chæ noùi caån phaûi tu Thaùnh ñaïo. Laïi nöõa, tu taäp Thaùnh ñaïo khoâng phaûi laø nhaân cuûa söï löu chuyeån sinh giaø beänh cheát trong coõi-neõo-sinh loaïi, tu taäp Phaùp thieän khaùc laø nhaân cuûa söï löu chuyeån sinh giaø beänh cheát trong coõi-neõo-sinh loaïi, cho neân Ñöùc Phaät chæ noùi caàn phaûi tu Thaùnh ñaïo. Laïi nöõa, tu taäp Thaùnh ñaïo khieán cho tröø heát söï löu chuyeån sinh giaø beänh cheát trong coõi-neõo-sinh loaïi, tu taäp phaùp thieän khaùc khieán

cho coõi-neõo-sinh loaïi vaø sinh giaø beänh cheát löu chuyeån ñeán voâ taän, cho neân Ñöùc Phaät chæ noùi caàn phaûi tu Thaùnh ñaïo. Laïi nöõa, Thaùnh ñaïo chæ laø ñaùng yeâu thích-quaû ñaùng yeâu thích, ñaùng vui möøng-quaû ñaùng vui möøng, vöøa yù-quaû vöøa yù, ñaùng mong caàu- quaû ñaùng mong caàu, ñaùng vui suôùng-quaû ñaùng vui söôùng; phaùp thieän khaùc thì khoâng nhö vaäy, cho nen Ñöùc Phaät chæ noùi caàn phaûi tu Thaùnh ñaïo. Laïi nöõa, Thaùnh ñaïo laø Sa-moân, laø Baø la moân laø quaû Baø la moân, laø Phaïm haïnh laø quaû Phaïm haïnh, laø Ñaïo laø quaû cuûa Ñaïo, cho neân Ñöùc Phaät chæ noùi caàn phaûi tu Thaùnh ñaïo. Laïi nöõa, tu taäp Thaùnh ñaïo nhaát ñònh höôùng ñeán Nieát-baøn, tu taäp phaùp thieän khaùc thì nôi höôùng veà khoâng nhaát ñònh, cho neân Ñöùc Phaät chæ noùi caàn phaûi tu Thaùnh ñaïo. Bôûi vì caùc loaïi nhaân duyeân nhö vaäy, cho neân Ñöùc Phaät chæ noùi caàn phaûi tu Thaùnh ñaïo. Coù möôøi saùu haønh töôùng duyeân vôùi boán Thaùnh ñeá maø phaùt khôûi, ñoù laø duyeân vôùi Khoå ñeá coù boán haønh töôùng: 1. Khoå. 2. Voâ thöôøng. 3. Khoâng. 4.Voâ ngaõ. Duyeân vôùi Taäp ñeá coù boán haønh töôùng: 1. Nhaân. 2. Taäp. 3. Sinh. 4. Duyeân. Duyeân vôùi Dieät ñeá coù boán haønh töôùng: 1. Dieät. 2. Tónh.

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 79 503

3. Dieät. 4. Ly. Duyeân vôùi Ñaïo ñeá coù boán haønh töôùng: 1. Ñaïo. 2. Nhö. 3. Haønh. 4. Xuaát. Hoûi: Möôøi saùu haønh töôùng coù möôøi saùu teân goïi, thaät Theå coù bao nhieâu? Ñaùp: Coù ngöôøi ñöa ra caùch noùi naøy: Teân goïi laø möôøi saùu-thaät Theå coù baûy, ñoù laø boán loaïi haønh töôùng duyeân vôùi khoå ñeá thì teân goïi coù boán loaïi maø thaät Theå cuõng coù boán, duyeân vôùi ba Ñeá coøn laïi ñeøu coù boán haønh töôùng, teân goïi tuy coù boán maø thaät Theå chæ coù moät. Hoûi: Vì sao duyeân vôùi Khoå coù boán haønh töôùng thì teân goïi coù boán loaïi maø thaät Theå cuõng coù boán, duyeân vôùi ba Ñeá coøn laïi maø khoâng phaûi nhö vaäy? Ñaùp: Duyeân vôùi khoå thì haønh töôùng laø boán, bôûi vì ñoái trò gaàn cuûa boán ñieân ñaûo, cho neân nhö boán ñieân ñaûo-teân goïi vaø Theå ñeàu coù boán; duyeân vôùi ba Ñeá maø phaùt khôûi haønh töôùng khoâng phaûi laø ñoái trò gaàn cuûa boán ñieân ñaûo, cho neân teân goïi tuy coù boán maø thaät Theå chæ laø moät. Lôøi bình: Neân ñöa ra caùch noùi naøy: Möôøi saùu haønh töôùng thì teân goïi vaø thaät theå ñeàu coù möôøi saùu. Nhö teân goïi vaø Theå, teân goïi thi thieát- Theå thi thieát, teân goïi khaùc töôùng-Theå khaùc töôùng, teân goïi khaùc taùnh- Theå khaùc taùnh, teân goïi sai bieät-Theå sai bieät, teân goïi kieán laäp-Theå kieán laäp, teân goïi giaùc lieãu-Theå giaùc lieãu, neân bieát cuõng nhö vaäy. Hoûi: Noùi ñeán haønh töôùng thì töï taùnh laø gì? Ñaùp: Töï taùnh laø tueä. Neân bieát trong naøy tueä laø haønh töôùng, cuõng laø naêng haønh-cuõng laø sôû haønh; taâm-taâm sôû phaùp töông öng vôùi tueä tuy khoâng phaûi laø haønh töôùng maø laø naêng haønh-cuõng laø sôû haønh; cuøng vôùi tueä ñeàu coù haønh baát töông öng, vaø coù phaùp khaùc tuy khoâng phaûi laø haønh töôùng-cuõng khoâng phaûi laø naêng haønh maø laø sôû haønh. Coù ngöôøi ñöa ra caùch noùi naøy: Noùi ñeán haønh töôùng laø toång quaùt duøng taát caû taâm-taâm sôû phaùp laøm töï taùnh cuûa noù. Hoaëc ñöa ra caùch noùi naøy: Caùc taâm-taâm sôû ñeàu laø haønh töôùng, cuõng laø naêng haønh-cuõng

laø sôû haønh, taát caû phaùp khaùc tuy khoâng phaûi laø haønh töôùng-cuõng khoâng phaûi laø naêng haønh maø ñeàu laø sôû haønh. Laïi coù ngöôøi noùi: Haønh töôùng ñaõ noùi duøng taát caû phaùp ñeå laøm töï taùnh cuûa noù. Hoaëc ñöa ra caùch noùi naøy: Caùc phaùp töông öng cuõng laø

haønh töôùng, cuõng laø naêng haønh-cuõng laø sôû haønh, phaùp khoâng töông öng tuy laø haønh töôùng, cuõng laø sôû haønh maø khoâng phaûi laø naêng haønh. Lôøi bình: Neân ñöa ra caùch noùi naøy: Noùi ñeán haønh töôùng thì töï taùnh laø tueä, nhö ban ñaàu ñaõ noùi. Nhö vaäy goïi laø töï taùnh cuûa haønh töôùng, tuï Theå cuûa ngaõ-vaät, boån taùnh cuûa töôùng phaàn. Ñaõ noùi veà töï taùnh, nay seõ noùi ñeán nguyeân côù. Hoûi: Vì sao goïi laø haønh töôùng, haønh töôùng laø nghóa gì? Ñaùp: Ñoái vôùi töôùng cuûa caùc caûnh choïn löïa maø chuyeån laø nghóa cuûa haønh töôùng. Hoûi: Vì sao goïi laø Khoå, noùi roäng ra cho ñeán vì sao goïi laø Xuaát? Ñaùp: Ñau ñôùn böùc baùch nhö mang gaùnh naëng, traùi ngöôïc vôùi taâm Thaùnh cho neân goïi laø Khoå. Bôûi vì hai duyeân cho neân noùi teân goïi Voâ thöôøng: 1. Do nhöõng taïo taùc. 2. Do thuoäc veà duyeân. Do nhöõng taïo taùc, laø caùc phaùp höõu vi trong saùt-na thöù nhaát coù theå coù nhöõng taïo taùc trong saùt-na thöù hai khoâng coøn coù theå taïo taùc. Do thuoäc veà duyeân, laø caùc phaùp höõu vi heä thuoäc nhieàu duyeân môùi coù söï taïo taùc. Traùi vôùi Ngaõ kieán cho neân goïi laø khoâng. Traùi vôùi Ngaõ kieán cho neân goïi laø voâ ngaõ. Nhö chuûng töû cuûa phaùp cho neân goïi laø Nhaân. Coù theå cuøng nhau xuaát hieän cho neân goïi laø Taäp. Khieán cho coù söï noái tieáp phaùt khôûi cho neân goïi laø Sinh. Coù theå coù söï haønh töïu cho neân goïi laø Uyeân, ví nhö cuïc ñaát nhaõo-voøng daây-nöôùc cuøng nhieàu duyeân hoøa hôïp ñeå laøm thaønh bình loï... Thuû uaån vónh vieãn khoâng coøn cho neân goïi laø Dieät. Töôùng höõu vi döøng laïi cho neân goïi laø Tónh. Ñeàu laø thieän-ñeàu laø Thöôøng cho neân goïi laø Dieäu. An oån cao nhaát cho neân goïi laø Ly, laø lìa töï Theå chöù khoâng phaûi laø lìa boû. Xa caùch laøm haïi ñeán taø ñaïo cho neân goïi laø Ñaïo. Xa caùch laøm haïi ñeán phi lyù cho neân goïi laø Nhö. Höôùng ñeán cung thaønh cuûa Nieát-baøn cho neân goïi laø Haønh. Coù theå vónh vieãn vöôït qua cho neân goïi laø Xuaát, laø coù theå vöôït khoûi taùnh chöù khoâng phaûi laø chìm caøo taùnh. Laïi nöõa, do thoâ naëng maø böùc baùch cho neân goïi laø Khoå. Taùnh khoâng ñeán cuoái cuøng cho neân goïi laø voâ thöôøng. Beân trong lìa boû só phu-keû laøm- ngöôøi nhaän, loaïi tröø keû laøm-ngöôøi nhaän, cho neân goïi laø khoâng. Taùnh chaúng töï taïi cho neân goïi laø Voâ ngaõ. Daãn ñaét phaùt sinh caùc quaû baùo cho neân goïi laø Nhaân. Khieán cho quaû baùo cuøng hieän roõ cho neân goïi laø Taäp. Coù naêng löïc coù sinh saûn theâm cho neân goïi laø Sinh. Coù nhöõng söï taïo taùc cho neân goïi laø Duyeân. Taùnh chaúng noái tieáp nhau, khoâng coøn nhöõng söï noái tieáp nhau cho neân goi laø Dieät. Ba thöù löûa vónh vieãn vaéng laëng cho

neân goïi laø Tónh. Thoaùt khoûi caùc tai hoïa baát ngôø cho neân goïi laø Dieäu. Rôøi khoûi nhöõng loãi laàm ñaùng lo cho neân goïi laø Ly. Laø con ñöôøng chuû yeáu ñeå thoaùt ra cho neân goïi laø Ñaïo. Luoân luoân phuø hôïp chaùnh lyù cho neân goïi laø Nhö. Luoân luoân ñích thöïc höôùng ñeán cho neân goïi laø Haønh. Vónh vieãn vöôït leân treân sinh töû cho neân goïi laø xuaát. Hoûi: Coù boán haønh töôùng quaùn veà quaû sinh töû, taïi sao quaû naøy chæ goïi laø Khoå ñeá chöù khoâng goïi laø voâ thöôøng-khoâng-voâ ngaõ ñeá? Ñaùp: Cuõng caàn phaûi noùi laø voâ thöôøng... ñeá, maø khoâng noùi ñeán laø coù caùch noùi khaùc. Laïi nöõa, ñaõ noùi laø khoå ñeá thì neân bieát ñaõ noùi laø voâ thöôøng-khoâng- voâ ngaõ ñeá, bôûi vì gioáng nhau. Laïi nöõa, töôùng Khoå khoâng chung maø chæ rieâng phaùp höõu laäu laø khoå chöù khoâng phaûi laø phaùp khaùc, cho neân goïi laø khoå ñeá; ba töôùng nhö voâ thöôøng... laø töôùng chung coøn laïi, nghóa laø töôùng voâ thöôøng thì ba ñeá ñeàu coù, töôùng khoâng-voâ ngaõ bao truøm taát caû caùc phaùp, cho neân nhöõng loaïi naøy khoâng goïi laø voâ thöôøng... ñeá. Laïi nöõa, Khoå traùi vôùi caùc Höõu, höõu tình nghe ñeán coù theå rôøi boû sinh töû cho neân goïi laø Khoå ñeá; ñoà aên thöùc uoáng tuyeät vôøi ñem cho treû thô, neáu noùi laø khoå thì treû thô lieàn vöùt ra xa noùi laø voâ thöôøng... thì treû thô khoâng coù taâm rôøi boû, vì vaäy khoâng goïi laø voâ thöôøng... ñeá. Laïi nöõa, sinh töû coù khoå thì ngöôøi ngu keû trí cuøng tin chaéc, ngoaïi ñaïo nghe ñeán cuõng khoâng phæ baùng, nghe ñeán voâ thöôøng... thì coù ngöôøi khoâng sinh khôûi nieàm tin, cho neân goïi laø khoå ñeá chöù khoâng phaûi laø voâ thöôøng... laïi nöõa, chuû ñoäng bieát roõ-thuï ñoäng bieát roõ deã daøng phaân bieät, cho neân chæ goïi laø Khoå ñeá chöù khoâng phaûi laø voâ thöôøng..., nghóa laø Ñöùc Phaät noùi coù khoå trí, cho neân trí naøy ñaõ bieát, chó goïi laø khoå ñeá. Nhö trí ñaõ bieát, giaùc-sôû giaùc, caên-nghóa cuûa caên, haønh töôùng-sôû duyeân, coù caûnh vaø caûnh, neân bieát cuõng nhö vaäy. Laïi nöõa, teân goïi cuûa Khoå ñeá naøy töø xöa maø truyeàn laïi, noùi laø vaên cuù ñaõ töøng coù, haèng haø sa chö Phaät quaù khöù ñeàu duøng teân goïi cuûa khoå ñeå bieåu thò cho Ñeá naøy, Ñöùc Phaät ngaøy nay cuõng nhö vaäy, cho neân khoâng caàn phaûi vaën hoûi. Laïi nöõa, boán töôùng cuûa Ñeá naøy thì töôùng Khoå ñöùng ñaàu tieân, cho neân Ñöùc Theá Toân chæ goïi laø Khoå ñeá. Hoûi: Coù boán haønh töôùng quaùn veà nhaân sinh töû, taïi sao nhaân naøy chæ goïi laø Taäp ñeá chöù khoâng goïi laø ba loaïi Ñeá nhö Nhaân...? Ñaùp: Cuõng caàn phaûi noùi laø Nhaân-Sinh-Duyeân ñeá, maø khoâng noùi ñeán laø coù caùch noùi khaùc. Laïi nöõa, ñaõ noùi laø Taäp ñeá thì neân bieát ñaõ noùi nhaân sinh-Duyeân ñeá, bôûi vì gioáng nhau. Laïi nöõa, chuû ñoäng bieát roõ-thuï ñoäng roõ deã daøng phaân bieät cho neân chæ goïi laø taäp ñeá chöù khoâng phaûi laø Nhaân-Sinh-Duyeân,

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 79 506

nghóa laø Ñöùc Phaät noùi coù taäp trí, cho neân do trí naøy maø bieát chæ goïi laø Taäp ñeá. Nhö do trí maø bieát, giaùc-sôû giaùc... neân bieát cuõng nhö vaäy. Laïi nöõa, teân goïi cuûa Taäp ñeá naøy töø xöa maø truyeàn laïi, noùi laø vaên cuù ñaõ töøng coù, haèng haø sa chö Phaät quaù khöù ñeàu duøng teân goïi cuûa Taäp ñeå bieàu thò cho Ñeá naøy, Ñöùc Phaät ngaøy nay cuõng nhö vaäy, cho neân khoâng caàn

phaûi vaën hoûi. Laïi nöõa, töôùng Taäp chöa coù ôû phaùp höõu laäu, bôûi vì daãn ñeán Taäp cuûa sinh töû khoâng phaûi laø voâ laäu; töôùng cuûa Nhaân-Sinh vaø Duyeân thì voâ laäu cuõng coù, bôûi vì Thaùnh ñaïo cuõng goïi laø nhaân-Sinh-Duyeân. Taäp khoâng chung cho neân thieát laäp duøng teân goïi cuûa Ñeá, vì vaäy Ñöùc Theá Toân chæ goïi laø Taäp ñeá. Hoûi: Coù boán haønh töôùng quaùn veà Nieát-baøn, taïi sao Nieát-baøn chæ goïi laø Dieät ñeá chöù khoâng goïi laø ba loaïi Ñeá nhö Tónh...? Ñaùp: Cuõng caàn phaûi noùi laø Tónh-Dieäu-Ly ñeá, maø khoâng noùi ñeán laø coù caùch noùi khaùc. Laïi nöõa, ñaõ noùi laø Dieät ñeá thì neân bieát laø ñaõ noùi Tónh-Dieäu-Ly ñeá, bôûi vì gioáng nhau. Laïi nöõa, chuû ñoäng bieát roõ-thuï ñoäng bieát roõ deã daøng phaân bieät cho neân chæ goïi laø Dieät ñeá chöù khoâng phaûi laø Tónh-Dieäu-Ly, nghóa laø Ñöùc Phaät noùi coù Dieät trí, cho neân do trí naøy maø bieát chæ goïi laø Dieät trí. Nhö do trí maø bieát, giaùc-sôû giaùc... neân bieát cuõng nhö vaäy. Laïi nöõa, teân goïi cuûa Dieät khoâng chung cho neân thieát laäp teân goïi laø Ñeá, bôûi vì teân goïi cuûa Dieät chæ hieån baøy veà Dieät cöùu caùnh, teân goïi cuûa Tónh ng- hieâng veà Ñònh-Dieäu vaø Ly nghieâng veà Ñaïo, cho neân khoâng goïi laø Tónh- Dieäu-Ly ñeá. Laïi nöõa, teân goïi cuûa Dieät ñeá naøy töø xöa maø truyeàn laïi, noùi laø vaên cuù ñaõ töøng coù, haèng haø sa chö Phaät quaù khöù ñeàu duøng teân goïi cuûa Dieät ñeå bieåu thò cho Ñeá naøy, Ñöùc Phaät ngaøy nay cuõng nhö vaäy, cho neân khoâng caàn phaûi vaën hoûi. Laïi nöõa, boán töôùng cuûa Ñeá naøy thì töôùng Dieät ñöùng ñaàu tieân, cho neân Ñöùc Theá Toân chæ goïi laø Dieät ñeá. Hoûi: Coù boán haønh töôùng quaùn veà Thaùnh ñaïo, taïi sao Thaùnh ñaïo chæ goïi laø Ñaïo ñeá chöù khoâng goïi laø ba loaïi Ñeá nhö Nhö...? Ñaùp: Cuõng caàn phaûi noùi laø Nhö-Haønh-Xuaát ñeá, maø khoâng noùi ñeán laø coù caùch noùi khaùc. Laïi nöõa, ñaõ noùi laø Ñaïo ñeá thì neân bieát laø ñaõ noùi Nhö-haønh-Xuaát ñeá, bôûi vì gioáng nhau. Laïi nöõa, chuû ñoäng bieát roõ-thuï ñoäng bieát roõ deã daøng phaân bieät cho neân chæ goïi laø Ñaïo ñeá chöù khoâng phaûi laø Nhö-Haønh-Xuaát, nghóa laø Ñöùc Phaät noùi coù Ñaïo trí, cho neân do trí naøy maø bieát chæ goïi laø Ñaïo ñeá. Nhö do trí maø bieát, giaùc-Sôû giaùc... neân bieát cuõng nhö vaäy. Laïi nöõa, teân goïi cuûa Ñaïo chæ hieån baøy con ñöôøng höôùng ñeán Nieát-baøn cho neân thieát laäp teân goïi laø Ñeá, Nhö nghieâng veà chaùnh lyù, Haønh goàm chung

höõu laäu, Xuaát goàm chung Nieát-baøn, cho neân nhöõng loaïi naøy khoâng goïi laø Nhö-haønh-Xuaát ñeá. Laïi nöõa, teân goïi Ñaïo ñeá naøy töø xöa maø truyeàn laïi, noùi laø vaên cuù ñaõ töøng coù, haèng haø sa chö Phaät quaù khöù ñeàu duøng teân goïi cuûa Ñaïo ñeå bieåu thò cho Ñeá naøy, Ñöùc Phaät ngaøy nay cuõng nhö vaäy, cho neân khoâng caàn phaûi vaën hoûi. Laïinöõa, boán töôùng cuûa Ñeá naøy thì töôùng Ñaïo ñöùng ñaàu tieân, cho neân Ñöùc Theá Toân chæ goïi laø Ñaïo ñeá. Trong Tyø-naïi-da noùi: “Ñöùc Theá Toân coù luùc vì boán Thieân vöông, tröôùc tieân duøng Thaùnh ngöõ ñeå noùi boán Thaùnh ñeá. Trong boán Thieân vöông coù hai vò coù theå hieåu roõ, hai vò khoâng theå hieåu roõ. Ñöùc Theá Toân vì thöông xoùt laøm lôïi ích cho hoï, duøng ngoân ngöõ bình thöôøng cuûa nöôùc giaùp ranh nam AÁn Ñoä ñeå

noùi veà boán Thaùnh ñeá, goïi laø Y-neâ-meâ-neâ- thaïp-phaãu-ñaït-dieäp boä. Trong hai Thieân vöông coù moät vò coù theå hieåu roõ, moät vò khoâng theå hieåu roõ Ñöùc Theá Toân vì thöông xoùt maø laøm cho vò ñoù, laïi duøng loät loaïi ngoân ngöõ mieät-leä-xa ñeå noùi veà boán Thaùnh ñeá, goïi laø Ma-xa-ñoå-xa-taêng-nhieáp-ma-taùt-höôïc-ñaùt-la-tyø-thích-trì. Luùc aáy boán Thieân vöông ñeàu ñöôïc hieåu roõ". Hoûi: Ñöùc Phaät duøng Thaùnh ngöõ ñeå noùi veà Thaùnh ñeá coù theå laøm cho höõu tình ñaõ hoùa ñoä ñeàu ñöôïc hieåu hay khoâng? Giaû söû nhö vaäy thì coù gì sai? Caû hai ñeàu coù sai laàm. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì neáu noùi coù theå thì hai Thieân Vöông sau nghe Thaùnh ngöõ ñaõ noùi, taïi sao khoâng hieåu? Neáu nhö khoâng coù theå thì baøi tuïng ñaõ noùi neân thoâng hieåu theá naøo? Nhö coù tuïng noùi: "Ñöùc Phaät duøng moät aâm dieãn thuyeát veà phaùp, chuùng sinh tuøy chuûng loaïi ñeàu ñöôïc hieåu roõ, ñeàu noùi laø Ñöùc Theá Toân chung ngoân ngöõ, chæ vì mình noùi veà caùc loaïi yù nghóa". Moät aâm, goïi laø Phaïm aâm. Neáu ngöôøi Chí-na ñeán ngoài ôû phaùp hoäi, cho raèng Ñöùc Phaät vì mình noùi veà aâm nghóa cuûa Chí-na. nhö vaäy ngöôøi nöôùc Lòch-ca, Dieáp-phaït-na, Ñaït-thích-ñaø, Maït-dieäp-baø-khö-sa, Ñoå-hoùa-la, Baùc-haùt-la… ñeán ngoài ôû phaùp hoäi, taát caû ñeàu cho raèng Ñöùc Phaät chæ vì mình noùi theo aâm nghóa cuûa nöôùc mình nghe roài tuøy theo chuûng loaïi ñeàu ñöôïc hieåu roõ. Vaû laïi haønh giaû ñang tham ñeán ngoài ôû phaùp hoäi, nghe Ñöùc Phaät vì mình noùi veà nghóa cuûa quaùn Baát tònh; neáu haønh giaû ñang saân ñeán ngoài ôû phaùp hoäi, thì nghe Ñöùc Phaät vì mình noùi veà nghóa cuûa quaùn Töø Bi, neáu haønh giaû ñang si ñeán ngoøi ôû phaùp hoäi, thì nghe Ñöùc Phaät vì mình noùi veà nghóa cuûa quaùn Duyeân khôûi; haønh giaû ñang kieâu maïn…, töông töï nhö vaäy neân bieát. Trong baøi tuïng naøy ñaõ ñöa ra caùch noùi nhö vaäy, laøm sao coù theå noùi Ñöùc Phaät duøng Thaùnh ngöõ ñeå noùi veà boán Thaùnh ñeá, khoâng khieán cho taát caû höõu tình ñaõ hoùa ñoä ñeàu

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 79 508

ñöôïc hieåu roõ? Ñaùp: Coù ngöôøi ñöa ra caùch noùi naøy: Ñöùc Phaät duøng Thaùnh ngöõ ñeå noùi veà boán Thaùnh ñeá, coù naêng löïc laøm cho taát caû höõu tình ñaõ hoùa ñoä ñeàu ñöôïc hieåu roõ. Hoûi: Neáu nhö vaäy thì taïi sao hai Thieân Vöông sau nghe Thaùnh ngöõ ñaõ noùi maø khoâng theå naøo hieåu ñöôïc? Ñaùp: Boán Thieân Vöông aáy coù yù thích khaùc nhau, bôûi vì thoûa maõn yù thích cuûa hoï cho neân Ñöùc Phaät noùi khaùc nhau. Nghóa laø hai Thieân Vöông daáy leân suy nghó nhö vaäy: Neáu Ñöùc Phaät vì mình maø duøng Thaùnh ngöõ ñeå noùi veà boán Thaùnh ñeá thì mình coù theå tieáp nhaän thöïc haønh. Thieân Vöông thöù ba daáy leân suy nghó nhö vaäy: Neáu Ñöùc Phaät vì mình maø duøng ngoân ngöõ bình thöôøng cuûa nöôùc giaùp ranh Nam AÁn Ñoä ñeå noùi veà boán Ñeá thìmình coù theå tieáp nhaän thöïc haønh. Thieân vöông thöù tö daáy leân suy nghó nhö vaäy: Neáu Ñöùc Phaät vì mình maø tuøy yù duøng moät loaïi ngoân ngöõ Mieät-leä-xa ñeán noùi veà boán Ñeá thì mình coù theå tieáp nhaän thöïc haønh. Vì vaäy Ñöùc Theá Toân tuøy theo yù thích cuûa hoï maø noùi. Laïi nöõa, Ñöùa Theá Toân muoán hieån baøy ñoái vôùi caùc ngoân aâm ñeàu coù naêng löïc deã daøng hieåu roõ cho neân noùi nhö vaäy. Nghóa

laø coù ngöôøi sinh nghi Ñöùc Phaät chæ coù theå noùi phaùp baèng Thaùnh ngöõ, ñoái vôùi ngoân aâm khaùc chöa haún ñaõ töï taïi. Vì giaûi quyeát moái nghi aáy cho neân Ñöùc Phaät duøng caùc loaïi ngoân aâm ñeå noùi phaùp, hieån baøy töï taïi ñoái vôùi ngoân aâm cuûa caùc phöông, phaùp quan troïng ñaõ noùi thì nghe ñeàu tieáp nhaän thöïc haønh. Laïi nöõa, coù höõu tình ñaõ hoùa ñoä döïa vaøo hình daùng-ngoân aâm khoâng thay ñoåi cuûa Ñöùc Phaät maø ñöôïc tieáp nhaän hoùa ñoä, coù höõu tình ñaõ hoùa ñoä döïa vaøo hình daùng-ngoân aâm chuyeån bieán cuûa Ñöùc Phaät maø ñöôïc tieáp nhaän hoùa ñoä. Döïa vaøo hình daùng-ngoân aâm chuyeån bieán cuûa Ñöùc Phaät maø ñöôïc tieáp nhaän hoùa ñoä. Döïa vaøo hình daùng-ngoân aâm khoâng thay ñoåi cuûa Ñöùc Phaät maø ñöôïc tieáp nhaän hoùa ñoä, nghóa laø neáu thay ñoåi hình daùng-ngoân aâm ñeå maø noùi phaùp thì höõu tình aáy khoâng theå naøo hieåu ñöôïc. Nhö noùi Ñöùc Phaät ôû nöôùc ma-kieät-ñaø vì vöôït qua hoà cöùng ñi boä möôøi hai Du-thieän-na cho neân baûy vaïn chuùng sinh ñeàu ñöôïc thaáy Ñeá, chuùng sinh aáy ñeàu döïa vaøo hình daùng-ngoân aâm khoâng thay ñoåi cuûa Ñöùc Phaät maø ñöôïc tieáp nhaän hoùa ñoä. Neáu thay ñoåi hình daùng-ngoân aâm ñeå noùi phaùp, thì nhöõng chuùng sinh aáy seõ khoâng thaáy Ñeá. Döïa vaøo hình daùng- ngoân aâm chuyeån bieán cuûa Ñöùc Phaät maø ñöôïc tieáp nhaän hoùa ñoä, nghóa laø neáu khoâng thay ñoåi hình daùng-ngoân aâm ñeå maø noùi phaùp thì höõu tình aáy khoâng theå naøo hieåu ñöôïc. Vì vaäy Ñöùc Theá Toân ñöa ra ba loaïi ngoân ngöõ, vì boán Thieân vöông maø noùi boán Thaùnh ñeá.

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 79 509

Laïi coù ngöôøi noùi: Ñöùc Phaät duøng moät aâm ñeå noùi veà boán Thaùnh ñeá, khoâng khieán cho taát caû höõu tình ñaõ hoùa ñoä ñeàu coù theå hieåu roõ. Ñöùc Theá Toân tuy coù thaàn löïc töï taïi, maø ñoái vôùi caûnh giôùi khoâng theå naøo thay ñoåi vöôït qua, nhö khoâng theå naøo khieán cho tai thaáy caùc saéc, maét nghe aâm thanh.. Hoûi: Neáu nhö vaäy thì tuïng tröôùc neân thoâng hieåu theá naøo? Ñaùp: Khoâng nhaát thieát phaûi thoâng hieåu bôûi vì khoâng phaûi laø ba taïng. Caùc baøi tuïng ca ngôïi Ñöùc Phaät thì ngoân töø nhieàu hôn laø söï thaät, nhö Luaän giaû Phaân Bieät ca ngôïi noùi laø taâm cuûa Ñöùc Theá Toân thöôøng xuyeân ôû trong Ñònh, bôûi vì kheùo leùo an truù trung höõuong nieäm vaø bieát chính xaùc. Laïi ca ngôïi noùi laø Ñöùc Phaät luoân luoân khoâng nguû nghæ, bôûi vì lìa boû caùc caùi. Nhö Luaän giaû aáy ca ngôïi Ñöùc Phaät, söï thaät khoâng saùnh baèng ngoân töø, tuïng tröôùc cuõng nhö vaäy cho neân khoâng caàn phaûi giaûi thích. Laïi nöõa, ngoân aâm cuûa Nhö Lai bao truøm caùc caûnh cuûa aâm thanh, ruøy theo ngoân ngöõ ñaõ mong ñeàu coù naêng löïc thöïc hieän, nghóa laø neáu Ñöùc Phaät phaùt ra ngoân ngöõ cuûa nöôùc Chí-na thì hôn haún ngöôøi sinh ôû Trung Hoa Chí-na, cho ñeán neáu phaùt ra ngoân ngöõ cuûa nöôùc Baùc-haùt-la thì hôn haún ngöôøi sinh ôû kinh ñoâ trong nöôùc aáy, bôûi vì ngoân aâm cuûa Ñöùc Phaät bao truøm caùc caûnh cuûa aâm thanh, cho neân baøi tuïng aáy ñöa ra caùch noùi nhö vaäy. Laïi nöõa, lôøi noùi cuûa Ñöùc Phaät nheï nhaøng saéc beùn xoay chuyeån voâ cuøng nhanh choùng, tuy ñuû loaïi ngoân ngöõ maø noùi laø cuøng moät luùc, nghóa laø neáu Ñöùc Phaät phaùt ra ngoân ngöõ cuûa Chí-na roài khoâng giaùn ñoaïn laïi phaùt ra ngoân ngöõ cuûa nöôùc

Laïch-ca, cho ñeán tieáp tuïc phaùt ra ngoân ngöõ cuûa nöôùc Baùc-haùt-la, bôûi vì chuyeån ñoåi nhanh choùng cho neân ñieàu noùi laø cuøng moät luùc. Nhön voøng löûa xoay troøn khoâng phaûi laø voøng troøn maø nghó laø voøng troøn, tuïng tröôùc döïa vaøo ñaây cho neân cuõng khoâng coù gì traùi ngöôïc. Laïi nöõa, ngoân aâm cuûa Nhö Lai tuy coù nhieàu loaïi, maø cuøng coù ích lôïi cho neân noùi laø moät aâm. Nhö trong Kinh noùi: "Ñöùc Phaät baûo vôùi Tyø kheo: Khoå Thaùnh ñeá naøy xöa Ta chöa nghe, ôû trong phaùp naøy taùc yù ñuùng nhö lyù, vì vaäy lieàn phaùt sinh maét trí hieåu bieát roõ raøng. Tueä veà Khoå Thaùnh ñeá naøy caàn phaûi bieát khaép, xöa Ta chöa nghe cho ñeán noùi roäng ra. Tueä veà Khoå Thaùnh ñeá naøy ñaõ bieát khaép, xöa Ta chöa nghe, cho ñeán noùi roäng ra. Taäp-Dieät-Ñaïo ñeá noùi roäng ra cuõng nhö vaäy". Khoå Thaùnh ñeá naøy xöa Ta chöa nghe..., hieån baøy veà vò tri ñöông tri caên. Tueä veà Khoå Thaùnh ñeá naøy caàn phaûi bieát khaép..., hieån baøy veà Dó tri

caên. Tueä veà khoå Thaùnh ñeá naøy ñaõ bieát khaép..., hieån baøy veà Cuï tri caên. Taäp-Dieät-Ñaïo ñeá ñeàu hieån baøy veà ba caên, neân bieát cuõng nhö vaäy. Ñaïi ñöùc Phaùp Cöùu ñöa ra caùch noùi nhö vaäy: "Toâi suy nghó veà Kinh naøy maø toaøn thaân noåi gai oác, bôûi vì Ñöùc Phaät ñaõ noùi chaéc chaén khoâng traùi vôùi nghóa, nhaát ñònh coù thöù töï". Nay trong Kinh naøy vöôït qua thöù töï ñeå noùi veà Cuï tri caên, sau laïinoùi veà vò tri ñöông tri caên, khoâng phaûi laø Phaät-Ñoäc giaùc vaø caùc Thanh vaên, coù theå coù thöù töï quaùn haønh nhö vaäy, thì sau Cuï tri caên laøm sao laïi khôûi caên voâ laäu ban ñaàu? Neáu rôøi boû kinh naøy thì chaéc chaén khoâng hôïp lyù, bôûi vì ban ñaàu Ñöùc Phaät noùi thì laáy naêm Tyø kheo ñeå laøm haøng Thöôïng Thuû, taùm vaïn chö Thieân nghe noùi ñieàu naøy chöùng ñöôïc phaùp. Neáu nhö mong muoán khoâng rôøi boû thì laïi traùi vôùi thöù töï, cho neân suy nghó veà Kinh naøy maø toaøn thaân noåi gai oác. Nhöng Ñaïi ñöùc aáy tuy ñöa ra lôøi naøy maø khoâng rôøi boû kinh, chæ duyeân ñoåi caâu chöõ cuûa kinh, vò aáy ñöa ra caùch noùi naøy: "Kinh naøy neân noùi Khoå Thaùnh ñeá naøy, xöa Ta chöa nghe cho ñeán noùi roäng ra; Taäp-Dieät ñeá noùi roäng ra cuõng nhö vaäy. Tueä veà khoå Thaùnh ñeá naøy caàn phaûi bieát khaép, tueä veà Taäp Thaùnh ñeá naøy caàn phaûi vónh vieãn ñoaïn tröø, tueä veà Dieät Thaùnh ñeá naøy caàn phaûi taùc chöùng, tueä veà Ñaïo Thaùnh ñeá naøy caàn phaûi tu taäp, xöa chöa nghe... noùi roäng ra nhö tröôùc. Tueä veà Khoå Thaùnh ñeá naøy ñaõ bieát khaép, tueä veà Taäp Thaùnh ñeá naøy ñaõ vónh vieãn ñoaïn tröø, tueä veâ Dieät Thaùnh ñeá naøy ñaõ taùc chöùng, tueä veà Ñaïo Thaùnh ñeá naøy ñaõ tu taäp, xöa chöa nghe... noùi roäng ra nhö tröôùc". Neáu ñöa ra caùch noùi naøy thì khoâng sai thöù töï, tuøy thuaän Hieän quaùn chöù khoâng phaûi laø nhö kinh noùi. Caùc luaän sö A-tyø-ñaït-ma noùi: "Khoâng neân voäi vaøng chuyeån ñoåi caâu chöû cuûa kinh naøy, voâ löôïng caùc Ñaïi Luaän sö quaù khöù, lôïi caên-ña vaên hôn haún Ñaïi ñöùc, haõy coøn khoâng daùm chuyeån ñoåi caâu chöõ cuûa kinh naøy, huoáng hoà Ñaïi ñöùc ngaøy nay maø coù theå voäi vaøng chuyeån ñoåi, chæ caàn phaûi tìm hieåu veà yù nghóa cuûa kinhnaøy, ñoù laø ngöôøi noùi phaùp döïa vaøo hai thöù töï: 1. Döïa vaøo tuøy thuaän noùi phaùp theo thöù töï nhö kinh naøy noùi. 2. Döïa vaøo tuøy thuaän tieän quaùn

theo thöù töï nhö Ñaïi ñöùc noùi". Hieáp Toân giaû noùi: "Kinh naøy khoâng noùi ñeán ba caên voâ laäu, chæ noùi veà tueä löïc tu haønh boán Ñeá thaønh töïu do Vaên-Tö cuûa coõi Duïc khi Boà taùt ngoài döôùi coäi caây Boà-ñeà". Hoûi: Ñöùc Theá Toân ñaõ noùi Ta nhôø vaøo quaùn saùt veà phaùp naøy maø chöùng ñöôïc Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Boà-ñeà, leõ naøo coù nghóa cuûa Vaên-Tö maø chöùng Boà-ñeà hay sao? Ñaùp: Boà taùt do tueä löïc Vaên-Tö naøy, cheá phuïc vaø loaïi tröø taát caû moïi

ngu muoäi veà boán Thaùnh ñeá, töø ñoù nhaát ñònh seõ chöùng voâ thöôïng Giaùc, cho neân noùi nhôø vaøo phaùp naøy maø chöùng ñöôïc Boà-ñeà. Nhö ngöôøi tröôùc ñoù thì da öôùt che maët, sau ñöôïc tröø boû laáy luïa moûng ñeå che maët, maøng luïa che maët aáy nhoû beù coù theå noùi laø khoâng coù chöôùng ngaïi, cho neân ôû ñaây khoâng phaûi laø noùi veà ba caên voâ laäu. Nhö trong Kinh noùi: "Ñöùc Phaät baûo vôùi Tyø kheo: Ta ñoái vôùi boán Thaùnh ñeá ba laàn chuyeån möôøi hai haønh töôùng, phaùt sinh maét trí hieåu bieát roõ raøng". Hoûi: ÔÛ ñaây phaûi coù möôøi hai laàn chuyeån boán möôi taùm haønh töôùng, vì sao chæ noùi ba laàn chuyeån möôøi hai haønh töôùng? Ñaùp: Tuy quaùn saùt moãi moät Ñeá ñeàu coù ba laàn chuyeån möôøi hai haønh töôùng,maø khoâng vöôït quaù ba laàn chuyeån möôøi hai haønh töôùng, cho neân ñöa ra caùch noùi naøy. Nhö ngöôøi Döï löu cuoái cuøng nhaän laáy baûy laàn trôû laïi sinh töû, vaø baûy xöù thieän cuøng vôùi hai phaùp… trong naøy,maét nghóa laø Phaùp trí nhaãn, trí nghóa laø caùc Phaùp trí, minh nghóa laø caùc Loaïi trí nhaãn, giaùc nghóa laø caùc Loaïi trí. Laïi nöõa, maét laø nghóa veà mình thaáy, trí laø nghóa veà quyeát ñoaùn, minh laø nghóa veà hieåu roõ, giaùc laø nghóa veà caûnh giaùc quan saùt. Hoûi: Boán Thaùnh ñeá naøy neáu töï taùnh ñoaïn thì cuõng laø sôû duyeân ñoaïn chaêng? Ñaùp: Neân laøm thaønh boán caâu phaân bieät: 1. Coù töï taùnh ñoaïn maø khoâng phaûi laø sôû duyeân ñoaïn, ñoù laø duyeân khoå-taäp voâ laäu vaø caùc phaùp höõu laäu khoâng coù sôû duyeân. 2. Coù sôû duyeân ñoaïn maø khoâng phaûi laø töï taùnh ñoaïn, ñoù laø duyeân Thaùnh ñaïo höõu laäu. 3. Coù töï taùnh ñoaïn cuõng laø sôû duyeân ñoaïn, ñoù laø duyeân Khoå-taäp höõu laäu. 4. Coù luùc khoâng phaûi laø töï taùnh ñoaïn cuõng khoâng phaûi laø sôû duyeân ñoaïn, ñoù laø duyeân Thaùnh ñaïo voâ laäu, vaø Dieät ñeá khoâng coù Thaùnh ñaïo sôû duyeân.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.